

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

НадраMonitor

**МОНІТОРИНГ ДОЗВІЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА
ЗМІН У РЕГУЛЮВАННІ ВИДОБУВНОЇ ГАЛУЗІ**

29 листопада - 5 грудня 2021 року

Підготовка даного аналітичного продукту стала можливою завдяки підтримці американського народу, наданій через Агентство США з міжнародного розвитку (USAID) у рамках проекту "Прозорість Енергетичного Сектору", який виконує ГО "ДІКСІ ГРУП". Інформація, викладена в цьому дослідженні, є виключною відповідальністю ГО "ДІКСІ ГРУП" і за жодних обставин не може розглядатися як така, що відображає позицію USAID чи Уряду США.

© ГО «Діксі Груп», 2021 р.

Електронні аукціони та спецдозволи на користування надрами

Протягом 29 листопада – 5 грудня 2021 року опубліковано [наказ](#) Держгеонадр про **поновлення** спеціального дозволу на видобування кам'яного вугілля на полі шахти ім. Володарського у Луганській області.

Також, Держгеонадра **зупинила дію 2** спеціальних дозволів на видобування габро на [Центральному](#) родовищі та родовищі [Буківське – 3](#) у Житомирській області.

Окрім того, **анульовано 10** спеціальних дозволів для таких корисних копалин:

- геологічне вивчення, у тому числі ДПР вогнетривких глин у [Донецькій](#) області;
- видобування кам'яного вугілля на межах ділянки шахти [«Закарпатська»](#) (на полі закритої шахти «Ремівська») та на ділянках шахти, виділеної поза межами [шахти «Зоря» та у межах шахти «Північна»](#) у Донецькій області;
- видобування габро у [Рівненській](#) області;
- видобування суглинку у [Полтавській](#) області;
- видобування піску у [Хмельницькій](#) області;
- видобування та геологічного вивчення, у тому числі ДПР питних підземних вод у [Одеській](#), [Тернопільській](#), [Житомирській](#) та [Херсонській](#) областях.

2 грудня 2021 року відбувся XVII онлайн-аукціон **продажу** спеціальних дозволів, на якому цінові пропозиції отримали 11 спеціальних дозволів.

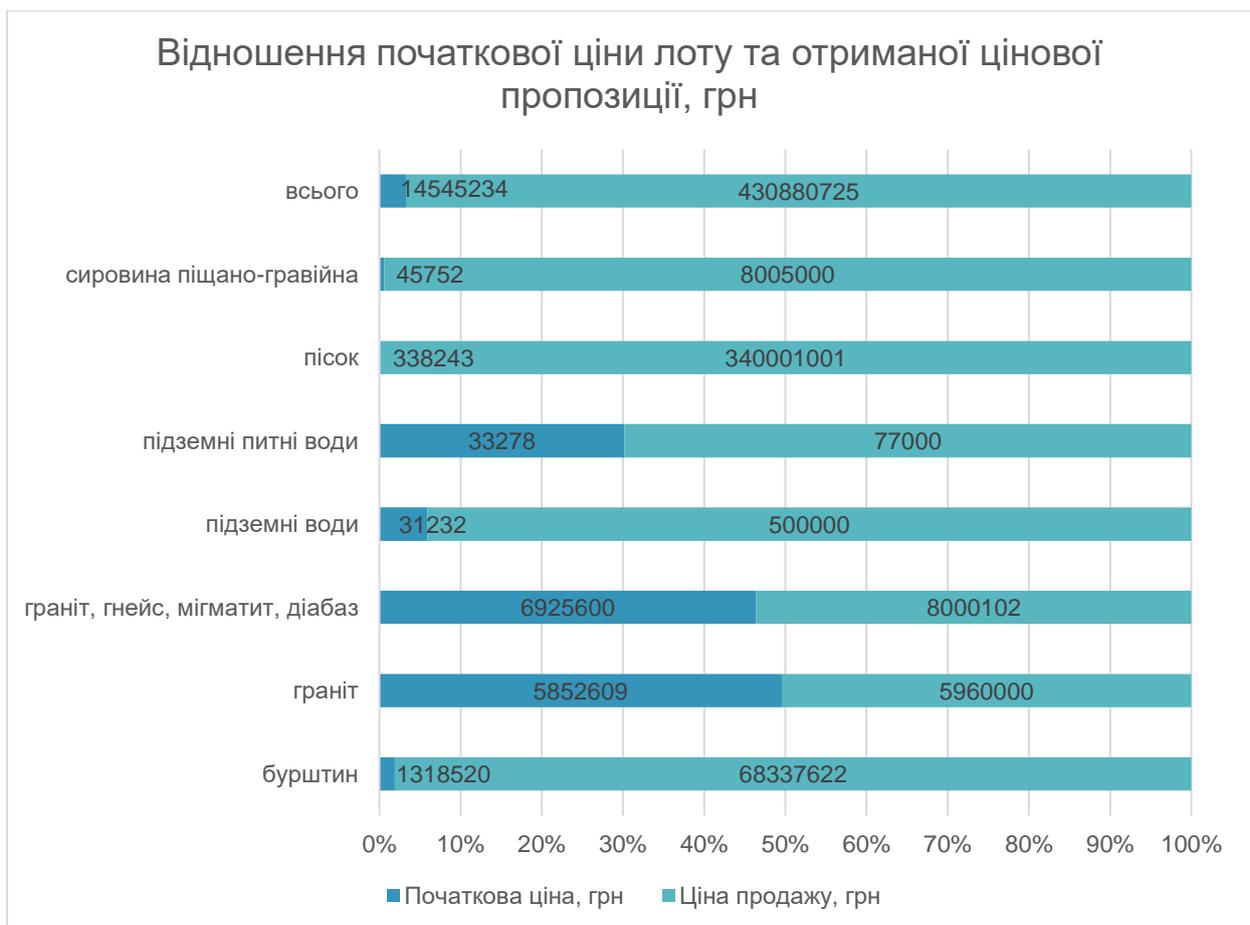
Зокрема, відбулися [торги](#) за 4 спецдозволами на геологічне вивчення, у тому числі ДПР з покладами бурштину у Рівненській області. При загальній стартовій ціні у 1 318 520 грн, сума очікуваних надходжень до бюджету складає 68 337 622 грн.

Також на XVII аукціоні цінові пропозиції отримали спецдозволи з такими корисними копалинами:

- геологічне вивчення піску на ділянці [Вишгородська](#) у Київській області та на [Березанській](#) ділянці у Миколаївській області (загальна стартова ціна – 325 768 грн, цінова пропозиція – 325 001 001 грн);
- видобування граніту на родовищі [Наталівське](#) у Запорізькій області (стартова ціна – 5 852 609 грн, цінова пропозиція – 5 960 000 грн);

- видобування граніту, гнейсу, мігматиту, діабазу на [Олександрівському](#) родовищі у Житомирській області (стартова ціна – 6 925 600 грн, цінова пропозиція – 8 000 102 грн);
- видобування піщано-гравійної сировини на ділянці [Єзупільська-1](#) у Івано-Франківській області (стартова ціна – 45 752 грн, цінова пропозиція – 8 005 000 грн);
- видобування підземних вод на ділянці [«Свалява джерельна»](#) у Закарпатській області (стартова ціна – 31 232 грн, цінова пропозиція – 500 000 грн);
- видобування питних підземних вод на ділянці [Монастирищенська](#) у Черкаській області (стартова ціна – 33 278 грн, цінова пропозиція – 77 000 грн).

Також відбулися повторні торги з продажу спецдозволу на геологічне вивчення піску на ділянці [«Солов'їна»](#) у Київській області. При стартовій ціні 12 475 грн, лот отримав цінову пропозицію у розмірі 15 000 000 грн. Очікується публікування протоколу.

Держгеонадра [опублікувала](#) перелік ділянок надр місцевого значення, які пропонуються для видачі спецдозволів без проведення аукціону.

Таблиця 1. Перелік ділянок надр місцевого значення, які пропонується надати у користування

№ п/п	Об'єкт надрокористування				Початкова ціна дозволу, грн.
	Назва об'єкта надрокористування	Вид корисної копалини	Вид користування надрами	Місце розташування	
1.	Центральна частина Радивонівської ділянки	пісок	геологічне вивчення	Запорізька обл., Мелітопольський р-н	54 472
2.	Тарнавське родовище	суглинки	видобування	Львівська обл., Самбірський р-н	78 112
3.	Подокалинівське родовище Ділянки № 1 та № 2	пісок	видобування	Херсонська обл., Херсонський р-н	185 428
4.	Поточищенська ділянка	вапняк	геологічне вивчення	Івано-Франківська обл., Коломийський р-н	5 670
5.	Ділянка «Кардашинська-2»	пісок	геологічне вивчення	Херсонська обл., Скадовський р-н	50 098
6.	Мар'янська ділянка	вапняк	геологічне вивчення	Дніпропетровська обл., Криворізький р-н	773 920
7.	Немійське родовище	вапняк	видобування	Вінницька обл., Могилів-Подільський р-н	6 832 518

Останній день подання заявок **02.01.2022 року**.

Законодавчі та регуляторні ініціативи

Верховна Рада України прийняла Закон (реєстр. № 6000 від 15.09.2021) «Про державний бюджет України на 2022 рік».

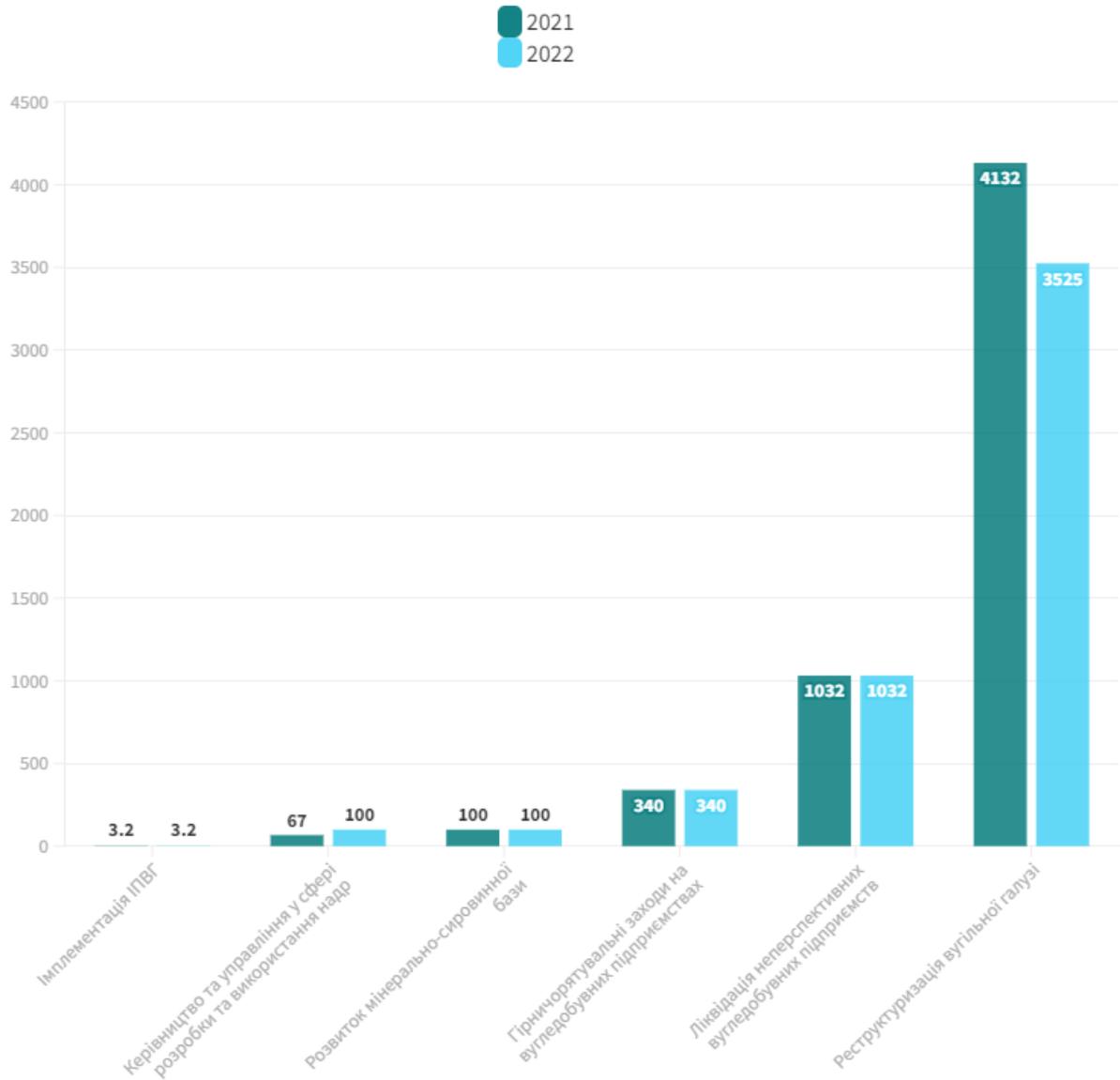
Законом передбачаються наступні **видатки на видобувну галузь**:

- 1,032 млрд грн на програму «Заходи з ліквідації неперспективних вугледобувних підприємств»;
- 340 млн грн на програму «Гірничорятувальні заходи на вугледобувних підприємствах»;
- 3,525 млрд грн на програму «Реструктуризація вугільної галузі»;
- 3,2 млн грн на імплементацію Ініціативи прозорості видобувних галузей¹;

¹ У рамках впровадження Програми реформування та розвитку енергетичного сектора

- близько 100 млн грн на Державну службу геології та надр (керівництво та управління у сфері геологічного вивчення та використання надр);
- 100 млн грн на розвиток мінерально-сировинної бази.

Бюджет 2021/2022, млн грн

У наступному році **зменшено на 607 млн грн** видатки на програму «Реструктуризація вугільної галузі та **збільшено на 33 млн грн** видатки на апарат Держгеонадр.

Інші видатки на видобувну галузь залишаться без змін, у порівнянні з 2021 роком.

Таблиця 2. Порівняння доходів державного бюджету від видобувної галузі за 2021 рік з проектом 2022 року, тис грн

Код	Найменування згідно з класифікацією доходів бюджету	2021	2022
13030000	Рентна плата за користування надрами загальнодержавного значення	35 204 928,4	65 764 123,6
13020000	Рентна плата за спеціальне використання води	851 200,0	813 200,0
13030100	Рентна плата за користування надрами для видобування інших корисних копалин загальнодержавного значення	1 393 500,0	1 294 000,0
13030700	Рентна плата за користування надрами для видобування нафти	4 720 689,4	7 440 575,2
13030800	Рентна плата за користування надрами для видобування природного газу	23 020 842,8	49 275 109,6
13030900	Рентна плата за користування надрами для видобування газового конденсату	1 919 296,2	2 766 038,8
13031000	Рентна плата за користування надрами для видобування бурштину	369 200,0	5 200,0
13031500	Рентна плата за користування надрами для видобування кам'яного вугілля коксівного та енергетичного	355 700,0	284 600,0
13031600	Рентна плата за користування надрами для видобування залізних руд	3 425 700,0	4 698 600,0
22012100	Збір за видачу спеціальних дозволів на користування надрами та кошти від продажу таких дозволів	750 000,0	400 000,0

У 2022 році прогнозується суттєве збільшення надходжень від рентної плати за користування надрами: **65,764 млрд грн**, що на 30,6 млрд грн більше показника 2021 року. Значне збільшення доходів, зокрема, очікується від ренти на видобування природного газу (**+26,2 млрд грн**), нафти (**+2,7 млрд грн**) та газового конденсату (**+0,846 млрд грн**). Зокрема, завдяки прийняттю законопроекту № 5600 планується залучити додаткові кошти у **розмірі 1,273 млрд** від ренти за видобування залізних руд (у Мінфіні [заявили](#), що розраховували показники доходів проекту бюджету, який подавали на друге читання парламенту, на основі затвердженого податковим комітетом Ради законопроекту №5600). Водночас, планується суттєве зменшення надходжень від ренти за видобуток бурштину з 369,2 млн грн до 5,2 млн грн.

Натомість у бюджеті заплановані майже вдвічі менші надходження до бюджету від зборів за видачу спецдозволів на користування надрами та їхнього продажу з 750 млн грн у 2021 році до 400 млн грн у 2022 році.

Верховна Рада прийняла Закон України (реєстр. № 5600 від 02.06.2021) «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо забезпечення збалансованості бюджетних надходжень».

Законом пропонуються наступні податкові зміни для надрокористувачів:

- збільшуються ставки екологічного податку на викиди двоокису вуглецю (з 10 грн/т до 30 грн/т), відходів від гірничої промисловості (з 0,49 грн/т до 0,54 грн/т), викидів у водні об'єкти (для всіх забруднюючих речовин ставки поступово до 2025 року збільшуються у півтора рази);
- запроваджується диференціація ставок ренти для руд заліза в залежності від розміру середньої фактичної ціни реалізації за індексом IODEX 62% FE CFR China, інформацією світового інформаційного агентства Platts, та опублікованої на офіційному вебсайті Мінекономіки (у бюджеті на 2022 рік заплановано додаткові надходження від ренти на видобуток залізної руди у розмірі 1,273 млрд грн);
- звільнення від низки податків терміном на 15 років нових компаній у шахтарських містах у рамках введення спеціального режиму оподаткування;
- встановлення диференціації ставок рентної плати за спеціальне використання поверхневих вод в залежності від 9 районів річкових басейнів.

Окрім цього, з метою усунення суб'єктивності у визначенні вартості корисної копалини та у її оподаткуванні, вводиться поняття кондицій на мінеральну сировину – сукупність техніко-технологічних та фінансово-економічних вимог до провадження господарської діяльності гірничого підприємства з видобування корисних копалин, які забезпечують раціональне використання об'єкту (ділянки) надр, у тому числі економічно ефективно видобування корисних копалин за видами товарної продукції гірничого підприємства, що розроблена та затверджена на період 5 років у порядку визначеному законодавством з регулювання гірничих відносин.

Прийнято у першому читанні законопроект № 6273 від 03.11.2021 «Про внесення змін до розділу X «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про публічні закупівлі» щодо особливостей застосування переговорної процедури закупівлі».

Законопроектом пропонується до 1 жовтня 2022 року спростити порядок закупівель ТОВ «Оператор ГТС України» та дочірнім компаніям групи АТ «НАК «Нафтогаз

України» шляхом надання їм права застосування переговорної процедури для закупівлі робіт, послуг та супутніх товарів для реконструкції газових компресорних станцій «Диканька», «Долина-2», «Бердичів», «Красилів», «Комарно», «Ужгород», «Богородчани», «Олександрівка», «Машівка», «Більче-Волиця», ДКС «Богородчани» та інших, що передбачають заміну існуючих газотурбінних двигунів на більш сучасні. Також пропонується до 1 жовтня 2022 року дозволити проводити закупівлі за переговорною процедурою ПрАТ «Укргідроенерго» для будівництва третьої черги Дністровської ГАЕС.

Інші події

Держгеонадра [опублікувала](#) річний план перевірок надрокористувачів на 2022 рік. Відповідно до документу, служба перевірить 807 надрокористувачів протягом року.

Протягом тижня Кабмін прийняв такі кадрові рішення:

- [звільнив](#) Немчинова Максима Олександровича з посади заступника Міністра енергетики України;
- [призначив](#) тимчасово виконуючим обов'язки Голови Державної екологічної інспекції України Зубовича Ігоря Олеговича.

1 грудня 2021 року під час щорічного [послання](#) про внутрішнє і зовнішнє становище України Президент України В. Зеленський у Верховній Раді озвучив плани стосовно запровадження економічного паспорту українця. Суть ініціативи полягає у тому, щоб неповнолітні українці отримували на спеціальні рахунки частку від доходів ренти на видобування корисних копалин. Відповідний законопроект внесено до Верховної Ради України та зареєстровано за № [6394](#). Текст законопроекту наразі не опубліковано.